

CUM L-AM CUNOSCUȚ PE DAN BARBILIAN

Garabet KÜMBETLIAN¹

kumbetg@yahoo.com

ABSTRACT: The Work describes my meeting with professor Dan Barbilian (Ion Barbu) and his wife Gerda, in the year 1956, in Bucharest.

KEYWORDS: Professor Dan Barbilian (Ion Barbu)

Printre „dascălii” de mare valoare și de înaltă ținută morală și civică pe care i-am avut ca „model” în liceu, au fost, indiscutabil, profesorul meu de franceză, reputatul poet Grigore Sălceanu și profesorul de limba și literatura română, Vladimir Robu.

În ce-l privește pe profesorul Vladimir Robu, acesta era un om de largă respirație și cultură generală, pătruns de spirit patriotic și îndrăgostit de materia lui.

Doctorand al academicianului Iorgu Iordan (acesta, la rândul-i, fost student al lui Garabet Ibrăileanu), urma să publice – peste ani – în calitate de coautor împreună cu mentorul său, în anul 1978 în Editura Didactică și Pedagogică, volumul de mare valoare „Limba Română Contemporană”. De la Vladimir Robu am aflat pentru prima oară de opera literară a poetului-matematician Ion Barbu (după numele bunicului său, pe care și-l alesese ca pseudonim).

Un lanț de coincidențe a făcut să-mi amintesc ulterior cu nostalgie de profesorul meu, dar pe o cale inversă, avându-l ca protagonist pe același matematician-poet Dan Barbilian. În anul 1956, când eram student în anul II de facultate, citisem într-o revistă că Dan Barbilian obținuse Premiul Academiei pentru lucrarea sa „Teoria Aritmetică a Idealurilor în Inele Necomutative”, ceea ce îmi aducea aminte – indirect – de orele de literatură română ale lui Vladimir Robu.

1 Prof. univ. dr. ing., Universitatea „Ovidius”, Constanța; membru titular al Academiei de Științe Tehnice din România; membru al Diviziei de Istoria Științei a CRIFST al Academiei Române.

În perioada aceea locuiam – ca student – în strada Dragoș Vodă 17 din „Precupeții Vechi”, la doamna Gabrian, blănăreasă iscusită și cu o cliențelă selectă. Printr-o coincidență, împărțeam camera cu un tehnician sas, Hans Bluoss, cu care aveam privilegiul să-mi exersez cunoștințele de limbă germană, dobândite în perioada frecventării claselor de gimnaziu de la liceul Brukenthal din Sibiu. Cumpăram amândoi „Neue Berliner Illustrierte”, citind și comentând articolele din revistă.

Oglinda de probe a doamnei Gabrian se afla chiar în camera noastră. Din acest motiv, doamna Gabrian își planifica ședințele de probă ale cliențelor ei în perioadele din cursul zilei în care eram plecați de acasă. Într-una din seri când ne-am întors, gazda noastră ne-a povestit că una din clientele ei a văzut pe masă revistele germane, manifestându-și dorința să-i cunoască pe cei ce le citesc. La explicațiile gazdei, clienta a declarat că ea însăși este de origine germană și i-ar face plăcere să schimbe câteva impresii cu noi în limba lui Goethe. Zis și făcut.

Fig. nr. 1 – La Congresul de Matematică de la București (1956), împreună cu profesorul Grell de la Berlin

În ziua stabilită de comun acord între doamne am rămas acasă, așteptând vizita. La ora stabilită doamna a apărut împreună cu soțul ei, un domn la vreo 60 de ani cu trăsături interesante, dar care impunea o anumită distanță între el și cei din jurul lui. Doamna s-a prezentat, spunând că o cheamă

Gerda și este soția profesorului Dan Barbilian. Am înlemnit ca străfulgerat de un șoc electric de înaltă tensiune, nevenindu-mi să cred că mă aflam în preajma poetului și matematicianului, de care ne vorbise de atâtea ori la orele de literatură română profesorul nostru Vladimir Robu. Refuzam să-mi cred ochilor și respingeam idea că m-ași afla într-un spațiu temporal real. (În imaginea următoare Dan Barbilian în anul 1956, așa cum l-am cunoscut eu, atunci.)

Am îngănat câteva cuvinte care s-ar fi dorit convențional-laudative la adresa matematicianului-poet și am gănguit niște fraze în limba germană, de al căror conținut și sens nu-mi mai amintesc nimic. Electrizat și paralizat într-un corp pe care nu-l mai simțeam ca fiind al meu, am revenit din transă abia după plecarea soților Barbilian. Și așa se încheia călătoria mea în timp, de la orele din urmă cu doi ani ale profesorului Vladimir Robu la transfigurarea lor într-o realitate incredibilă, neverosimilă și imaginară, pe care nu eram capabil s-o deosebesc de prezentul trăirilor de atunci.